

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra regionálního managementu

Bakalářská práce

Podnikatelské podpory z EU

Vypracovala: Markéta Keslová
Vedoucí práce: Zuzana Dvořáková Líšková

České Budějovice 2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Markéta KESLOVÁ
Osobní číslo: E13366
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: Strukturální politika EU pro veřejnou správu
Název tématu: Podnikatelské podpory z EU
Zadávající katedra: Katedra regionálního managementu

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Cílem práce je zanalyzovat možnosti čerpání dotací ze strukturálních fondů Evropské unie pro podnikatele České republiky v programovém období 2007 - 2013. Práce je zaměřena na vymezení hlavních úskalí čerpání podpory z EU a na zhodnocení výsledných přínosů v porovnání s negativy, které s sebou tato podpora přináší.

(administrativní zatížení zaměstnanců žadatele, rizika výběrových řízení, plnění podmínek programů atd). Práce je dále zaměřena na porovnání tzv. "měkkých" (neinvestičních) a "tvrdých" (investičních) projektů, které jsou představeny konkrétními podnikatelskými záměry žadatelů o dotaci.

Metodika práce:

Práce je členěna na teoretickou a praktickou část. V teoretické části jsou popsány programy podpor, ze kterých bylo v programovém období 2007 - 2013 možno čerpat, jejich zaměření a jejich legislativní případně další podmínky. Praktická část práce se zaměří především na analýzu operačních programů. Na konkrétních projektech vybraných společností se zhodnotí pozitiva, která jsou dána získanou finanční dotací v porovnání s negativy, která jsou spojena s realizací dotačního projektu.

Rámcová osnova:

1. Úvod 2. Lit. Rešerše 3. Cíl a metodika 4. Řešení problematiky 5. Provedení analýzy 6. Závěr 7. Použitá literatura 8. Přílohy.

Rozsah grafických prací: dle potřeby
Rozsah pracovní zprávy: 40 - 50 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná
Seznam odborné literatury:

1. Machálek, P., Černý, M., & Grohmann, D. (2014). Dotační politiky EU: jak napsat dobrou projektovou žádost. Brno: Masarykova univerzita.
2. Zahradník, P., Černý, M., & Grohmann, D. (2013). Analýza čerpání fondů EU v České republice: jak napsat dobrou projektovou žádost. Praha: Friedrich-Ebert-Stiftung.
3. Budík, J., Matyáš, J., & Grohmann, D. (2009). Evropské strukturální fondy a jejich využívání: jak napsat dobrou projektovou žádost. (Vyd. 1., 79 s.) Praha: Vysoká škola finanční a správní.
4. Kincl, M., Matyáš, J., & Grohmann, D. (2004). Veřejná podpora v Evropské unii: jak napsat dobrou projektovou žádost. Praha: Polygon.
5. Bachtler, J., & Turok, I. (2013). The coherence of EU regional policy: contrasting perspectives on the structural funds. (2013). London: Jessica Kingsley Publishers.

Vedoucí bakalářské práce:

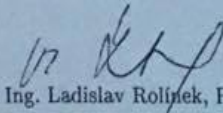
RNDr. Zuzana Dvořáková Líšková, Ph.D.
Katedra regionálního managementu

Datum zadání bakalářské práce:

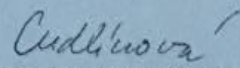
1. prosince 2014

Termín odevzdání bakalářské práce:

15. dubna 2016

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (25)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Eva Cudlínová, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 13. listopadu 2015

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské/diplomové práce, a to - v nezkrácené podobě/v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, dne 10.4.2016

Podpis

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji RNDr. Zuzaně Dvořákové Líškové, Ph.D. za odborné vedení, připomínky a podněty při zpracování bakalářské práce. Poděkování patří též mé rodině a přátelům za jejich podporu a trpělivost po celou dobu mého studia.

Obsah

Úvod.....	3
Teoretická část	5
1 Vymezení malých a středních podniků.....	5
1.1 Definice malých a středních podniků	5
1.2 Samostatnost podniku	6
2 Evropská unie.....	9
2.1 Definice politiky hospodářské, sociální a územní soudržnosti.....	9
2.2 Politika hospodářské, sociální a územní soudržnosti.....	10
2.2.1 Vznik regionální a strukturální politiky v ČR	11
2.2.2 Principy a cíle hospodářské, sociální a územní politiky soudržnosti roku 2007 - 2013	11
2.2.3. Strategie regionálního rozvoje ČR 2007 – 2013.....	13
2.3 Fondy financující regionální a strukturální politiku EU	13
2.4 Územní jednotky pro strukturální a regionální politiku EU	15
2.5 Legislativa Evropské Unie ke strukturální a regionální politice.....	17
3 Programové období 2007 – 2013.....	19
3.1 Operační program podnikání a inovace	20
3.2 Operační program lidské zdroje a zaměstnanost	22
4 Projekt.....	24
4.1 Projektový záměr	24
4.2 Projektový cyklus	25
4.3 Typy projektů.....	27
5 Metodika a cíl práce.....	28
5.1 Metodika práce	28

5.2 Cíl práce	28
Praktická část	29
6 Práce s konkrétními projekty	29
6.1 Popis projektu společnosti I.	29
6.2 Popis projektu společnosti II.	33
7 Vyhodnocení	37
7.1 Vyhodnocení konkrétních kritérií	38
7.1.1 Složitost žádosti	38
7.1.2 Administrativní zatížení firmy	39
7.1.3 Počet zamítnutých a realizovaných žádostí v daném programu	39
7.1.4 Celkové financování projektu	41
7.1.5 Prospěšnost projektu pro region a ekologické zatížení regionu	42
7.1.6 Dlouhodobé dopady	42
Závěr	44
I. Summary and key words	45
II. Seznam použitých zdrojů	46

Úvod

Podnikatelské podpory z Evropské unie jsou tématem, které je v dnešní době často v prostředí českých firem zmiňováno. Většina podnikatelů se již zcela jistě zamýšlela nad tím, zda je pro rozvoj jejich firmy podpora z veřejných fondů přínosná či nikoli.

Ve velkém množství podniků ať už malých, středních či velkých se jedná o velmi častou formu podpory. Podniky mají možnost zvolit ze dvou typů projektů, investičních či neinvestičních. Na první pohled se může zdát, že oba typy projektů do firmy přináší především pozitiva, což nás přivedlo k myšlence zvolit si téma bakalářské práce, které tyto dva typy projektů porovná a poukáže na výhodnější variantu.

Současná situace na trhu podniky vede k neustálému růstu. Ten s sebou nese nutnost zavádět nové inovace, věnovat se vývoji a výzkumu, což s sebou přináší také nutnost průběžného vzdělávání zaměstnanců s následnou implementací poznatků do reálného provozu firmy.

Cílem práce bylo zanalyzovat možnosti čerpání dotací ze strukturálních fondů Evropské unie v programovém období 2007 – 2013 pro podnikatele České republiky. Primárním úkolem v této práci bylo vymezení hlavních úskalí čerpání podpory z Evropských fondů v porovnání s negativy, které s sebou tato podpora přináší. Práce se dále zaměřila na porovnání tzv. „měkkých“ neinvestičních a „tvrdých“ investičních projektů. Jako kritéria pro porovnání jednotlivých projektů byla zvolena složitost žádosti, administrativní zatížení firmy, počet zamítnutých žádostí a počet realizovaných projektů v operačních programech zmiňovaných v této bakalářské práci, finanční náročnost při zpracování externí firmou, prospěšnost projektu pro region, ekologické zatížení projektů, časové hledisko dotace a kontroly ze strany poskytovatele. Projekty byly vybrány na základě dvou reálných podnikatelských záměrů. Oba projekty byly realizovány v programovém období 2007 – 2013 na území Plzeňského kraje. Po porovnání všech údajů pomocí určených kritérií bylo možné konstatovat, zda se podniku vyplatí daný projekt realizovat nebo bude zatížení firmy ať už administrativní či finanční takové, že nikoli.

Věřím, že tato práce bude přínosem pro budoucí žadatele o dotace z Evropské unie a ukáže jim správnou cestu při zvolení té nevýhodnější varianty, která bude korespondovat s typem jejich podnikání.

Teoretická část

1 Vymezení malých a středních podniků

Malé a střední podniky jsou nedílnou součástí každé vyspělé ekonomiky. Tvoří důležitý prvek zejména v oblastech jako je zaměstnanost, sociální klima a v neposlední řadě také inovace, jsou tedy rozhodující pro posílení konkurenceschopnosti. V Evropské Unii je přibližně 23 milionu malých a středních podnikatelů, kteří zajišťují kolem 75 milionů pracovních míst a představují tak v celkové ekonomice až 99% všech podniků. (Evropská komise, 2006)

Před vstupem České republiky do Evropské Unie se aspekty rozvoje malého a středního podnikání vyznačovaly především důrazem na kvantitativní aspekty rozvoje malého a středního podnikání. Vstup do Evropské Unie byl pro Českou republiku spojen s rostoucí potřebou posilování kvality sektoru malých a středních podnikatelů. Čeští podnikatelé musí v současné chvíli být schopní obstát na lokálním, národním i mezinárodním trhu. K tomu, aby byli schopni se prosadit, potřebují schopnost poznat a hlavně reagovat flexibilně na nové podnikatelské příležitosti.

1.1 Definice malých a středních podniků

Ve většině evropských států neexistovala po dlouhou dobu žádná oficiální definice malého a středního podnikání. Pro posouzení vztahů mezi podnikatelskými a státními subjekty byly a stále jsou považována kvantitativní hlediska, jako je roční obrat, aktiva nebo počet zaměstnanců. Podle těchto kritérií, jsou podniky nejčastěji členěny na malé, střední a velké (Barrow, 1996)

V současné chvíli je definice malého a středního podnikatele (dále jen MSP) upravena Doporučením Evropské Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003. „Základním kritériem pro posouzení velikosti podnikatele je počet zaměstnanců, velikost ročního obratu a bilanční suma roční rozvahy (velikost aktiv). Údaje, které se mají použít pro stanovení počtu zaměstnanců a finančních veličin, jsou údaje vztahující se k poslednímu

uzavřenému zdaňovacímu období vypočtené za období jednoho kalendářního roku.“
(www.CzechInvest.cz)

Za drobného, malého a středního podnikatele se považuje ten kdo:

- a) Zaměstnává méně než 250 zaměstnanců,
- b) Jeho roční obrat nepřesahuje 50 milionu EUR
- c) A jeho bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 milionů EUR

Malý podnik je vymezen jako podnik, který:

- a) Zaměstnává méně než 50 zaměstnanců
- b) Jeho roční obrat nepřesahuje 10 milionu EUR
- c) A jeho bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 10 milionů EUR

Drobní podnikatelé jsou vymezeni jako ti, kteří:

- a) Zaměstnávají méně než 10 zaměstnanců
- b) Jejich roční obrat je menší než 2 milion EUR
- c) A bilanční suma rozvahy nepřesahuje 2 miliony EUR

„Při posuzování statutu MSP je nutné posoudit i vztah k propojeným podnikům. Při výpočtech nezáleží na tom, kdo koho vlastní (zda podnik A vlastní podnik B nebo naopak), ale pouze na výši vlastnického podílu. Pro stanovení celkového počtu zaměstnanců a finančních hodnot se započítávají i údaje propojených podniků do dalších generací (kolen).“ (www.CzechInvest.cz) Hluběji se problematice propojených podniků věnuje další kapitola.

1.2 Samostatnost podniku

Jak už bylo předestřeno v předchozí kapitole Definice malého a středního podnikání, při posuzování statusu MPS je nutné vzít v úvahu všechny vztahy, které má daný podnik s jinými podniky. Podle kategorie, do které daný podnik patří, je pak potřeba přepočítat některé nebo všechny údaje. Z hlediska výpočtu celkového počtu zaměstnanců a finančních částek rozlišujeme 3 druhy propojených podniků.

Nezávislý podnik

Zcela nezávislý podnik je ten, který nemá žádné podíly v jiných podnicích, a žádné podniky nemají podíly v něm. Pokud vlastní méně než 25% v jednom nebo několika jiných podnicích, a nebo jiné podniky nevlastní více než 25% základního kapitálu nebo hlasovacích práv v tomto podniku. Pokud je podnik nezávislý, znamená to, že není partnerem a ani není propojen s podnikem jiným.

Je však možné že podnik má několik investorů, každého s podílem menším než 25%, podnik i přesto bude stále nezávislý, pokud tito investoři nejsou vzájemně propojeni („propojené podniky“).

Pokud je podnik nezávislý použije počet zaměstnanců a finanční údaje uvedené v roční účetní závěrce, aby zjistil, zda dodržuje prahy, uvedené v Definici malého a středního podnikatele. (Evropská komise, 2006)

Partnerský podnik

„Tento druh představuje situaci podniků, které vytváří významná finanční partnerství s jinými podniky, aniž by jeden z nich účinně přímo či nepřímo ovládal druhý. Partnery jsou podniky, které nejsou ani nezávislé, ani navzájem propojené“. (Evropská komise, 2006)

Partnerským podnikem je podnik pokud, vlastní podíl rovnající se nebo převyšující 25% základního kapitálu nebo hlasovacích práv jiného podniku, a nebo jiný podnik vlastní v tomto podniku podíl rovnající se nebo převyšující 25%. Není propojený s jiným podnikem, což mimo jiné znamená, že hlasovací práva v jiném podniku (či naopak) nepřesahují 50%.

Při zjišťování způsobilosti jakožto malého a středního podniku, je nutné připočítat podíl počtu zaměstnanců druhého podniku a jeho finanční údaje k údajům podniku. Tento podíl vyjadřuje procentuální podíl obchodních podílů nebo hlasovacích práv, které podnik vlastní. Má-li tedy podnik 30% podílu v jiné organizaci, připočte se k vlastním údajům 30% počtu zaměstnanců, obrátu a bilanční sumy od dané organizace. Pokud existuje několik takových partnerských podniků, musí se stejný výpočet provést pro každý partnerský podnik, které je mateřským nebo dceřiným podnikem daného podniku. (Evropská komise, 2006)

Propojený podnik

„Tento druh vztahu odpovídá hospodářské situaci podniků, které tvoří skupinu prostřednictvím přímého či nepřímého ovládnutí většiny hlasovacích práv podniku jiným nebo možností uplatňovat rozhodující vliv na jiný podnik. Tyto případy jsou tedy méně časté než dva předchozí typy.“ (Evropská komise, 2006)

Dva nebo více podniků je propojeno, pokud jeden podnik vlastní v jiném podniku většinu hlasovacích práv společníků nebo členů, jeden podnik má právo jmenovat nebo odvolat většinu členů správního, řídicího nebo dozorčího orgánu jiného podniku, smlouva uzavřená mezi podniky nebo ustanovení v základní smlouvě, případně stanovách, jednoho z podniků umožňuje jednomu z nich uplatňovat rozhodující vliv na jiný podnik. V posledním případě pokud jeden podnik může, na základě dohody, v jiném podniku výlučně ovládat většinu hlasovacích práv společníků nebo členů. Typickým příkladem propojeného podniku je 100% vlastněná dceřiná společnost.

Výpočet se provádí tak, že k údajům za daný podnik je nutné připočítat 100% údajů propojeného podniku, aby bylo možné zjistit, zda splňuje prahy počtu zaměstnanců a finanční prahy podle Definice malého a středního podnikání. Podnik obvykle, podle konsolidované účetní závěrky, hned ví, že propojeným podnikem je. Pokud sestavuje konsolidovanou účetní závěrku a podnik, se kterým je propojen, je rovněž propojen řetězově s jinými podniky, musí k údajům připočítat 100% údajů všech těchto propojených podniků. (Evropská komise, 2006)

2 Evropská unie

Evropská unie je ojedinělé hospodářské a politické společenství 28 evropských zemí, které společně pokrývají velkou část kontinentu. Vznik Evropské unie se datuje jen několik let po skončení druhé světové války. Prvním úkolem evropské integrace bylo upevnění hospodářské spolupráce jednotlivých členských zemí. Princip byl jednoduchý: „Je méně pravděpodobné, že státy, které spolu obchodují a jsou tak na sobě ekonomicky závislé, vyvolají ozbrojený konflikt.“ (www.evropa.eu)

Roku 1958 bylo založeno Evropské hospodářské společenství, které měla jako primární úkol rozvíjet hospodářskou spolupráci tehdy šesti členských zemí: Belgie, Francie, Německo, Itálie, Lucembursko a Nizozemsko. V této době byly položeny základy rozsáhlého jednotného trhu, který se neustále rozvíjí, aby dosáhl plného potenciálu, který se v něm skrývá.

Evropská unie jako taková byla založena v roce 1993. Je založena na zásadách právního státu, což znamená, že veškerá její činnost se odvíjí od smluv, s nimiž každý členský stát vysloví dobrovolný demokratický souhlas. Díky zrušení hraničních kontrol mezi zeměmi EU mohou lidé cestovat, stěhovat se jednodušeji než dříve. Jednotný trh je jedním z hlavních hnacích motorů Unie. Umožňuje volný pohyb osob, zboží, služeb i kapitálu, je cílem tento potenciál dále rozvíjet, aby z něj Evropané mohli těžit co nejvíce. (www.europa.eu)

2.1 Definice politiky hospodářské, sociální a územní soudržnosti

Podle Vanhove a Klaassen (1987) regionální politika regionální představuje všechny veřejné intervence, které nějakým způsobem vedou ke zlepšování geografického rozdělení ekonomických činností, tedy těch které se pokoušejí napravit určité prostorové důsledky volné tržní ekonomiky pro dosažení dvou cílů – zlepšení sociálního rozdělení ekonomických efektů a ekonomického růstu.

Kern (1998) tvrdí, že regionální politika je součástí hospodářské politiky, s čehož vyplývá, že představuje činnost státu zaměřenou na ovlivňování vývoje veřejných věcí bez ohledu na to, kdo ji ve skutečnosti uskutečňuje. Hospodářská politika tím pádem představuje specifické aktivity, které řeší meziregionální nerovnováhu a disproporce

uvnitř regionu. Je to tedy cílevědomá činnost působení státní správy a samosprávy na dynamiku a strukturu rozvoje regionů a na změny v podmínkách a struktuře uspořádání národního hospodářství. Je spojena s odvětvovými politikami – strukturální a urbanistickou a spadá do makroekonomické části hospodářské politiky státu.

Regionální politika jako součást hospodářské politiky zastřešuje veškeré kroky a opatření, které byly přijaty s důrazem na jejich prostorové účinky. Je to tedy souhrn hospodářsko – politických principů a opatření, které mají za cíl ovlivňovat strukturu regionů a jejich ekonomických aktivit. (Strategie regionálního rozvoje ČR, 2000)

Podle Strategie regionálního rozvoje ČR, 2007 – 2013 představuje regionální politika soubor intervencí, které jsou situovány podle konkrétní situace daného státu a jeho regionů a podle předpokládaných vývojových trendů na podporu opatření vedoucích k růstu hospodářských aktivit. Základní podmínkou je jasné definování priorit a získání prostředků pro tyto priority. Jejím významným cílem je konvergence regionů v rámci konkrétního územního celku a jejím hlavním znakem je její selektivnost, což znamená různé rozložení podpory pro vybrané problémové regiony, které výrazně zaostávají ve svém rozvoji oproti průměrné míře, která je společensky uznávaná a nežádoucí.

Všechny představené definice ukazují regionální politiku jako cílevědomou činnost organizací nebo státní správy, která směřuje k zajištění ekonomického růstu spravovaného regionu. Ze všech těchto definic vyplývá, že regionální politika musí mít především jasné definované cíle a nástroje, které jednotlivé organizace využívají. Z výčtu výše zmíněných definic lze pozorovat, že i definice regionální politiky se různým způsobem vyvíjí. (Stejskal & Kovárník, 2009)

2.2 Politika hospodářské, sociální a územní soudržnosti

Regionální politika (politika hospodářské a sociální soudržnosti EU) je politikou, které po Společné zemědělské politice, poskytuje nejvíce finančních prostředků. Je také politikou solidarity. Základním cílem regionální politiky je snižování rozdílů mezi jednotlivými regiony a pomoc oblastem, které jsou zasaženy strukturálními změnami v průmyslu a to prostřednictvím strukturálních fondů. Odstranění propastných rozdílů mezi hospodářskou úrovní je považováno za nezbytný předpoklad harmonického soužití jednotlivých států Evropské unie. Je tedy pochopitelné, že otázka regionálního rozvoje je koordinována na evropské úrovni a že snižování regionálních nerovností je pro

Evropskou komisi považováno za dlouhodobou prioritu. V současné době je více než jedna třetina z celkového rozpočtu Evropské Unie věnována na snižování rozdílů v jednotlivých regionech a nerovností v blahobytu občanů.

2.2.1 Vznik regionální a strukturální politiky v ČR

Počátky moderní regionální politiky v České republice je možné datovat až k první polovině 90. let 20. století. V této době byl vliv EU na regionální politiku v Čechách naprosto zanedbatelný. Podpora byla vzhledem k situaci v zemi směřována spíše do rozvoje podnikání, bez vazby na jakoukoli koncepci rozvoje. Ve druhé polovině 90. let nastaly v regionální politice významné změny. Impulsem byla „Dohoda o přidružení České republiky k Evropské Unii“, které vstoupila v platnost 1.2.1995. Tato dohoda měla za následek uvědomění si důležitosti regionální politiky, především díky budoucí možnosti čerpání finančních prostředků z fondů EU. Od 1.1.1996 bylo zřízeno Ministerstvo pro místní rozvoj. Zajímavým jevem druhé poloviny 90. let je také velký nárůst regionálních agentur a celkově organizací, které se primárně zabývaly oblastí regionální politiky a její implementací. V neposlední řadě se nastavení tehdejší regionální politiky odrazilo na vytvoření vyšších územních samosprávních celků (VÚSC) v roce 2000. Právě v této době se začaly rozvíjet hlavní rozdíly mezi českou regionální politikou a regionální politikou EU v ČR. Příkladem těchto nesrovnalostí je např. propojení VÚSC na jednotlivé NUTS regiony (klasifikace územních statistických jednotek), které se ani v současné době, především ve vazbě na NUTS 2 neobejde bez problémů. (Dočkal & Kovárník, 2006).

2.2.2 Principy a cíle hospodářské, sociální a územní politiky soudržnosti roku 2007 - 2013

Regionální politika a následné využívání strukturálních fondů vycházejí při financování každého projektu ze základních principů:

- *Solidarity* – ekonomicky vyspělejší státy prostřednictvím příspěvků do společného rozpočtu financují ty méně vyspělé.
- *Subsidiarity* – nutnost realizovat jednotlivé projekty na co nejnižší úrovni.
- *Koncentrace* – snaha směřovat finanční prostředky do těch nejvíce zaostalých regionů s největšími problémy s dosažením co největšího užítku; prostředky jsou poskytovány na projekty, které mají předem jasně stanovené cíle.

- *Partnerství* – zahrnuje úzkou vertikální i horizontální spolupráci mezi orgány na všech úrovních, které o rozdělení pomoci ze strukturálních fondů rozhodují
- *Programování* – udává časový rozvrh pro alokaci finančních prostředků, tzn. pomoc z evropských fondů je poskytována pouze na základně víceletých a víceoborových programů, jejichž zpracování mají na starost vlády jednotlivých členských zemí.
- *Adicionality* – prostředky ze společných evropských fondů mají pouze doplňující charakter pro výdaje členských států, přičemž výdaje jednotlivých členských států se nesmějí snižovat.
- *Monitorování a vyhodnocování* – jedná se průběžné sledování a vyhodnocování prováděných opatření a celkové efektivnosti vynakládaných finančních prostředků. Především se hodnotí předpokládaný dopad projektů ještě před jejich schválením, realizace projektů a jejich skutečné přínosy. (Stejskal & Kovárník, 2009)

Pro programovací období 2007- 2013 provedla Evropská komise radikální změny v základním zaměření regionální politiky na zvyšování konkurenceschopnosti a budování hospodářství založeném na inovacích a znalostech. Pro toto období byly určeny tři základní cíle regionální politiky:

Cíl 1: Konvergence: realizuje podporu z Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF), Evropského sociálního fondu (ESF) a Fondu soudržnosti (CF). Z prostředků ERDF a ESF jsou podporovány pouze regiony, jejichž HDP na obyvatele je nižší než 75% průměru EU a to z důvodu urychlení konvergence nejméně rozvinutých členských států a regionů. Na tyto prostředky mají nárok i regiony České republiky s výjimkou hlavního města Prahy. Prostředky Fondu soudržnosti jsou využívány na podporu států s HDP menším než 90% EU, pro oblasti dlouhodobě znevýhodněné, jako jsou periferní oblasti, odlehlé ostrovy atd.

Cíl 2: Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost: slouží k posílení konkurenceschopnosti a atraktivnosti regionů a jejich zaměstnanosti, a to především předvídaním hospodářských a sociálních změn. Pod tento cíl spadají státy a regiony, které nejsou podporovány cílem 1., patří sem tedy i hlavní město Praha. Podpora je realizovaná prostřednictvím prostředků z ERDF a ESF.

Cíl 3: Evropská územní spolupráce: vychází z iniciativy Interreg a je realizován prostřednictvím přeshraničních a meziregionálních programů. Konkrétně je zaměřen na specifické problémy území, která jsou rozdělena národními hranicemi. Financován je prostřednictvím prostředků z ERDF. (Stejskal, Kovárník, 2009)

2.2.3. Strategie regionálního rozvoje ČR 2007 – 2013

Strategie rozvoje České republiky (dále jen „SRR ČR“) je základním dokumentem politiky regionálního rozvoje podle § 5 zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Jako první koncepční materiál regionální politiky byla představena Strategie regionálního rozvoje ČR, kterou vláda přijala v roce 2000 usnesením č. 682 dne 12. července 2000. Tato Strategie regionálního rozvoje poskytla základní rámec pro formování regionální politiky České republiky, který koresponduje s regionální politikou Evropské Unie.

Cílem aktualizace SRR ČR je implementace nových nařízení EU v oblasti regionální politiky do strategie, priorit a opatření české politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Dokument určuje orientaci politiky regionálního rozvoje České republiky v období od roku 2007 do roku 2013. Zpracovatelem SRR ČR je Ministerstvo pro místní rozvoj, odbor regionální rozvoje.

Formulování témat a aspektů významných pro podporu regionálního rozvoje a zahrnutí regionální dimenze do těchto politik, tam kde je to potřebné a účelné, je hlavním cílem strategie. Představuje tedy strategickou orientaci pro programy regionálního rozvoje na centrální i regionální úrovni. (www.mmr.cz)

2.3 Fondy financující regionální a strukturální politiku EU

Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)

Byl zřízen v roce 1974 jako základní nástroj regionální politiky k financování pomoci prostřednictvím regionálních rozvojových fondů zaměřených na nejméně vyspělé oblasti a tím pádem i ke snižování meziregionálních nerovností. V současné době je nejvýznamnějším ze strukturálních fondů.

Pomáhá v odstraňování zásadních rozdílů v zaostávajících regionech a v upadajících průmyslových oblastech. Financuje investice do infrastruktury, podporuje místní rozvoj, poskytuje zdroje pro vytváření nových pracovních míst, poskytuje investice pro malé a

střední podnikání v problémových regionech, podporuje vědu a výzkum. Dalšími aktivitami, které ERDF financují, jsou, podpora služeb pro podniky, převod technologií, zlepšení přístupu podniků k financím, rozvoj informační společnosti, ochrana a zlepšování životního prostředí a v neposlední řadě také poskytuje podporu pro aktivity spojené s rovností mužů a žen v oblasti zaměstnanosti.

Evropský sociální fond (ESF)

Spolu se zemědělským a záručním fondem je nejstarší ze strukturálních fondů. Zaměřuje se především na boj s nezaměstnaností, rozvoj lidských zdrojů a na podporu integrace na trhu práce – pomáhá hlavně nezaměstnaným a znevýhodněným skupinám začlenit se do pracovního procesu. Oblasti podpory ESF vycházejí z nařízení č. 1784/1999 o Evropském sociálním fondu a patří do nich rozvoj a podpora aktivní politiky zaměstnanosti, podpora rovných příležitostí na trhu práce, především se zvláštním důrazem na ty, jimž hrozí vyloučení ze společnosti. Podpora kvalifikované, vzdělané a přizpůsobivé pracovní síly, inovací a flexibilní organizace práce, rozvoj podmínek, které umožňují tvorbu nových pracovních míst.

Evropský zemědělský orientační a záruční fond (EAGGF)

Je složen ze dvou částí – orientační a záruční. Podle Smlouvy je součástí strukturálních fondů pouze jeho orientační sekce, která má za účel podporu modernizace a zlepšení struktury aktivit v zemědělství na venkově, některé opatření jsou však financovány i ze sekce záruční. Tyto opatření jsou uvedena v Nařízení ES 1260/1999. Oblasti, které EAGGF podporuje, vycházejí z nařízení 1257/1999 a jsou jimi například zlepšení zemědělských a hospodářských struktur pro zpracování a prodej zemědělských výrobků, podněcování nepotravinářské výroby, trvale udržitelný rozvoj lesního hospodářství a zachování a posílení životaschopných struktur ve venkovských oblastech. Dále se věnuje opatřením vedoucím k rozvoji venkova, jakou je posílení přizpůsobivosti a rozvoje venkovských oblastí, zahájení činnosti mladých farmářů, zemědělství šetrné k životnímu prostředí a investice do zemědělského hospodářství. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006)

Finanční nástroj pro orientaci rybolovu (FIFG)

Zaměřuje se především na podporu rybolovu a modernizaci rybářského průmyslu. Přispívá především k dosažení udržitelné rovnováhy mezi zásobami ryb a jejich následným využíváním. Rovněž se snaží o posílení celkové konkurenceschopnosti

rybolovného sektoru a oblastí, které jsou na něm závislé. Oblastmi, které podporuje, jsou, rybolovné aktivity, modernizace rybářských lodí, rozvoj akvakultury, ochrana přímořských oblastí a v neposlední řadě zpracování a marketing rybích produktů.

Fond soudržnosti

Fond soudržnosti nepatří mezi strukturální fondy, poskytuje prostředky na objemné investiční projekty v oblastech životního prostředí a dopravy v členských státech Unie, jejichž HDP je nižší než 90% průměru EU. Tuto podmínku Česká republika splňuje, momentálně představuje její HDP na obyvatele cca. 80% průměru EU. Fond se specificky nezaměřuje na regionální politiku, pomoc z tohoto fondu v praxi regionům poskytují přímo strukturální fondy. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006)

2.4 Územní jednotky pro strukturální a regionální politiku EU

V Evropské unii byla zavedena tzv. nomenklatura územních statistických jednotek – NUTS, tato zkratka pochází z francouzského *La nomenclature des unités territoriales statistiques*. Jejich vytvoření má význam jak pro statistické potřeby EU, statistickou službu v rámci EU zastřešuje EUROSTAT, tak pro účely zařazení regionů různé úrovně pod jednotlivé cíle regionální a strukturální politiky.

Tyto územní jednotky byly následně stanoveny v Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1059/2003 ze dne 26. května 2003 o vytvoření společné klasifikace územních statistických jednotek. Hlavní smysl tohoto nařízení je vytvoření společné statistické klasifikace územních jednotek, která umožňuje sběr, sestavování a šíření harmonizovaných statistik ve Společenství. Klasifikace NUTS je hierarchická. Jednotlivé členské státy rozděluje na územní jednotky úrovně NUTS 1, každá z těchto jednotek je dále rozdělována na územní jednotky NUTS 2 a úrovně NUTS 2 jsou dále rozděleny na územní jednotky NUTS 3. Každý členský stát má právo si stanovit podrobnější členění jeho území. Stávající správní jednotky, jimiž se rozumí zeměpisná oblast se správním orgánem, která má pravomoc přijímat správní nebo politická rozdělení, jsou v členských státech prvním kritériem pro definici územních jednotek.

Při vymezení NUTS je nutno vedle existence územně správních úrovní, vycházet také z jejich komplementarity, což znamená, že řádově vyšší jednotky jsou tvořeny určitým

počtem nižších jednotek. Nutné je také sledovat velikost jednotek ve vztahu k praxi EU. (Vystoupil, Wokoun)

V Nařízení EP a Rady (ES) č. 1059/2003 o společné klasifikaci územích jednotek je stanovena maximální a minimální hodnota počtu obyvatel pro tři základní úrovně NUTS regionů:

Tabulka 1 - Počty obyvatel pro tři základní NUTS úrovně

Úroveň	Minimum	Maximum
NUTS 1	3 miliony	7 milionů
NUTS 2	800 000	3 miliony
NUTS 3	150 000	800 000

Zdroj: Vystoupil, Wokoun, str. 9

NUTS 1 – je území typu velkých oblastí, jako jsou země, makroregiony, daného státu. Je obvykle tvořena několika jednotkami v úrovni *NUTS 2*. Například Rakousko a Belgie, se shodně dělí na tři územní jednoty *NUTS 1*. Podobně i Nizozemsko se člení na čtyři jednotky *NUTS 1*. Právě s ohledem na určitou analogii se srovnatelnými zeměmi EU a na geografické a historické podmínky České republiky, bylo možná dříve vhodné uvažovat o dvou až třech jednotkách *NUTS 1* například Čechy, Morava, Praha.

NUTS 2 – je jednotkou řádově nižší, obvykle odpovídá úrovni středního článku územně správního členění daného členského státu. V České republice nelze pro tuto úroveň prakticky použít, protože některé naše regiony jsou příliš malé.

NUTS 3 – je jednotka, která často odpovídá úrovni nejnižšího územně správního regionu státní správy, je to úroveň okresů, případně krajů. U menších států EU se jejich velikost v počtu obyvatel pohybuje mezi 200 až 400 tisíci.

Lokální administrativní jednotka první hierarchické úrovně (*LAU 1*) – dříve používaná jako *NUTS 4* – není legislativně vymezena a jako územní jednotka není ani v řadě zemí EU určena.

Lokální administrativní jednotka druhé hierarchické úrovně (*LAU 2*) – dříve označovaná jako *NUTS 5* – také není legislativně vymezena a je nejmenší lokální jednotkou, zpravidla na úrovni obce. (Vystoupil & Wokoun)

Tabulka 2 - Regiony klasifikace NUTS v České republice

NUTS 1	NUTS 2 (8) Regiony soudržnosti	NUTS 3 (14) Kraje
Česká republika	Praha	Praha
	Střední Čechy	Středočeský
	Severozápad	Ústecký
		Karlovarský
	Jihozápad	Plzeňský
		Jihočeský
	Severovýchod	Liberecký
		Královehradecký
		Pardubický
	Jihovýchod	Vysočina
		Jihomoravský
	Střední Morava	Olomoucký
		Zlínský
	Moravskoslezsko	Moravskoslezský

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj

2.5 Legislativa Evropské Unie ke strukturální a regionální politice

Regionální a především strukturální politika je v rámci Evropské unie zajištěna celou řadou právních aktů. Strukturální a regionální politiky v Evropské Unii vycházejí ze Smlouvy o Evropském společenství, kde se objevuje pod titulem hospodářská a sociální soudržnost. V článku 130a smlouvy je zakotvena klauzule, že „Společenství usiluje zejména o snižování rozdílů mezi úrovněmi rozvoje různých regionů a o zmírňování zaostalosti regionů, které jsou v nejméně výhodné situaci včetně venkovských oblastí“, v článku 130b se pak uvádí, že „Společenství podporuje dosažení těchto cílů prostřednictvím strukturálních fondů“, v článku 130d je pak zaznamenán vznik fondu soudržnosti.

Opatření vztahující se k různým aspektům realizace strukturální politiky jsou po legislativní stránce ukotvena v nařízeních Rady EU ke strukturálním fondům. „Nařízení představuje závazný legislativní akt normativní povahy, obecně závazný jak na úrovni Společenství, tak na úrovni jednotlivých členských států který může zavazovat jak tyto státy, tak i jejich vnitrostátní subjekty práva“. (Vystoupil & Wokoun)

Pro regionální a strukturální fondy lze za nevýznamnější považovat tyto následující právní aspekty Evropského společenství:

Jde především o úvodní články 2 a 3 a články 130a až 130e z hlavy XIV – Hospodářská a sociální soudržnost. S hospodářskou a sociální politikou souvisí i ostatní politiky Společenství, v praxi se zejména jedná o oblast společných pravidel pro soutěž např. čl. 92 – podpory poskytované státy, finanční ustanovení – články 199 až 209, které vymezují rozpočtové záležitosti Společenství a články 130r až 130t, které se zabývají oblastí životního prostředí. (Vystoupil & Wokoun)

3 Programové období 2007 – 2013

V programovém období 2007 – 2013 bylo na politiku soudržnosti ve všech členských zemích vyčleněno více než 347 miliard EUR, což je více než třetina z celkového evropského rozpočtu pro toto rozpočtové období. Pro Českou republiku bylo z těchto prostředků možné vyčerpat více než 26 miliard EUR. Investice členských států v tomto období byly soustředěny na cíle, které vyplývají ze strategie Evropské Unie na pomoc růstu a zaměstnanosti, jinak také tzv. Lisabonská strategie.

Podmínky pro využívání prostředků z evropského rozpočtu jsou stanoveny v nařízení Evropské unie. Konkrétní strategie a oblasti pro čerpání evropských financí jsou následně stanoveny Národním strategickým referenčním rámcem, který zpracovaly všechny členské státy a Evropská komise ho následně schválila.

Česká republika se v tomto období prostřednictvím evropských fondů snažila naplnit následující cíle – konkurenceschopná česká ekonomika, otevřená, flexibilní a soudržná společnost, atraktivní prostředí a vyvážený rozvoj území. Tyto cíle jsou naplňovány prostřednictvím jednotlivých operačních programů, které jsou také definovány v Národním strategickém referenčním rámci. (www.strukturalni-fondy.cz)

Tabulka 3- Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle regionální politiky 2007 – 2013

Cíl	Fondy pro EU		Fondy pro ČR	
Konvergence	238 mld. € (7082,8 mld. Kč)	81,54%	25,88 mld. € (730,00 mld. Kč)	96,98%
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	54,96 mld. € (1 385,40 mld. Kč)	15,95%	419,09 mil. € (11,73 mld. Kč)	1,56%
Evropská územní spolupráce	8,72 mld. € (cca 218,55 mld. Kč)	2,52%	389,05 mil. € (10,97 mld. Kč)	1,46%
Celkem	347 mld. €	100,00%	26,69 mld. € (752,70 mld. Kč)	100,00%

Zdroj: www.strukturalni-fondy.cz

3.1 Operační program podnikání a inovace

Operační program Podnikání a inovace je hlavním dokumentem Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, na jehož základě je České republice poskytována finanční podpora pro podnikatele, a to jak se zdrojů státního rozpočtu, tak z finančních zdrojů Evropské unie. Konkrétně z Evropského fondu pro regionální rozvoj, který je zaměřený na podporu rozvoje a strukturálních změn regionů, jejichž rozvoj zaostává a přeměna sociálních a hospodářských podmínek v těchto regionech je složitá.

Operační program Podnikání a inovace navazuje na Operační program Průmysl a podnikání, který byl vytvořen po vstupu České republiky do Evropské unie pro zkrácené programové období v letech 2004 – 2006. Nový operační program byl vytvořen Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR na programové období 2007 – 2013 v návaznosti na hlavní strategické dokumenty ČR. Je hlavním programovým dokumentem realizace regionální politiky v sektoru průmyslu a významným nástrojem realizace Koncepce rozvoje malého a středního podnikání v období 2007 – 2013, která byla schválena usnesením vlády České republik č. 392/2006. Operační program Podnikání a inovace byl 15. listopadu 2006 schválen vládou české republiky.

Globálním cílem je zvýšení konkurenceschopnosti sektoru průmyslu a služeb pro rozvoj podnikání, udržení přitažlivosti České republiky, regionů a měst pro investory, podpora inovací, stimulace výzkumu a vývoje, komercializace následných výsledků tohoto výzkumu a vývoje a v neposlední řadě zavádění nových technologií a inovativních výrobků, včetně nových informačních a komunikačních technologií. K dosažení těchto cílů jsou využívány prostředky v rámci operačního programu, které jsou koncentrovány na jednotlivé vymezené prioritní osy, které charakterizují jednotlivé specifické cíle. (www.czechinvest.org)

Tabulka 4 - Přehled prioritních os a navazujících programů

Prioritní osa	Specifický cíl, prioritní osy	Oblast podpory	Program podpory
1. Vznik firem	Zvyšovat motivaci k zahájení podnikání, zintenzivnit aktivitu malých a středních podniků a vytvářet podmínky pro využití nových finanční nástrojů pro zahájení podnikání	1.1 Podpora začínajícím podnikatelům	START
		1.2 Využití nových finančních nástrojů	
2. Rozvoj firem	Zvýšit konkurenceschopnost podniků zaváděním nových výrobních technologií, zintenzivnit rozvoj informačních a komunikačních technologií a služeb pro podnikání	2.1 Bankovní nástroje podpory malých a středních podniků	PROGRES
		2.2 Podpora nových výrobních technologií, ICT a vybraných strategických služeb	ZÁRUKA
			ICT A STRATEGICKÉ SLUŽBY
3. Efektivní energie	Zvýšit účinnost užití energií v průmyslu a využití obnovitelných, případně i druhotných zdrojů energie (vyjma podpory spaloven)	3.1 Úspory energie a obnovitelné zdroje energie	ROZVOJ
4. Inovace	Posílit inovační aktivity podniků (zavádění inovací technologií, výrobků a služeb)	4.1 Zvyšování inovační výkonnosti podniků	EKO-ENERGIE
			INOVACE
5. Prostředí pro podnikání a inovace	Povzbudit spolupráci sektoru průmyslu se subjekty z oblasti výzkumu a vývoje, zkvalitnit infrastrukturu pro průmyslový výzkum, technologický vývoj a inovace, zefektivnit využití lidského potenciálu v průmyslu a zkvalitnit podnikatelskou infrastrukturu	5.1 Platformy spolupráce	POTENCIÁL
		5.2 Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů	SPOLUPRÁCE
		5.3 Infrastruktura pro podnikání	PROSPERITA
6. Služby pro rozvoj podnikání	Zintenzivnit rozvoj poradenských a informačních služeb pro podnikání	6.1 Podpora poradenských služeb	ŠKOLICÍ STŘEDISKA
		6.2 Podpora marketingových služeb	NEMOVITOSTI
7. Technická pomoc	Vytvořit institucionální, technické a administrativní podmínky pro realizaci operačního programu	7.1 Technická pomoc při řízení a implementaci operačního programu	PORADENSTVÍ
		7.2 Ostatní technická pomoc	MARKETING
			X
			X

Zdroj: www.czechinvest.org

3.2 Operační program lidské zdroje a zaměstnanost

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost se zaměřuje na snižování nezaměstnanosti prostřednictvím aktivní politiky na trhu práce, profesního vzdělávání, dále na začleňování sociálně vyloučených obyvatel zpět do běžné společnosti, zvyšování kvality veřejné správy a mezinárodní spolupráci v různých oblastech.

OP LZZ patří mezi víceleté tematické operační programy. Finance do něj plynou především z prostředků cíle Konvergence, ale v oblastech aktivní politiky trhu práce, modernizace veřejné správy a veřejných služeb a mezinárodní spolupráce, jsou prostředky získávány též z prostředků pro cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a způsobilým územím je v těchto oblastech i Hl. m. Praha. Z Evropského sociálního fondu je pro OP LZZ připravena finanční podpora kolem 1,88 mld. EUR. (www.strukturalni-fondy.cz)

Vymezuje pět prioritních os a v rámci každé z nich jsou vypsány konkrétní oblasti podpory. Šestou prioritní osou je Technická pomoc, z níž mohou čerpat finanční prostředky pouze subjekty, které implementují OP LZZ a to na podporu řízení, implementace a kontroly operací programu Lidské zdroje a zaměstnanost. (ŘO OP LZZ, 2015)

Tabulka 5 - Přehled prioritních os

Prioritní osa	Specifický cíl, prioritní osy	Oblast podpory
1. Adaptabilita	Zvýšení úrovně odborných znalostí, dovedností a kompetencí zaměstnanců a zaměstnavatelů.	1.1 Zvýšení adaptability zaměstnanců a konkurenceschopnosti podniků
	Zvýšení adaptability zaměstnanců ohrožených nezaměstnaností a zaměstnavatelů restrukturalizovaných podniků.	1.2 Zvýšení adaptability zaměstnanců restrukturalizovaných podniků

2. Aktivní politiky trhu práce	Zvýšení zaměstnatelnosti nezaměstnaných osob nebo osob ohrožených na trhu práce prostřednictvím efektivního a cíleného využití nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti.	2.1 Posílení aktivních politik zaměstnanosti
	Zvýšení kapacity, komplexnosti a kvality služeb poskytovaných institucemi služeb zaměstnanosti.	2.2 Modernizace institucí a zavedení systému kvality služeb zaměstnanosti a jejich rozvoj
3. Sociální integrace a rovné příležitosti	Sociální začleňování sociálně vyloučených osob a osob ohrožených sociálním vyloučením, včetně odstraňování bariér v jejich přístupu ke vzdělávání a k zaměstnání, cestou zajištění a zvyšování dostupnosti, kvality a kontroly služeb.	3.1 Podpora sociální integrace a sociálních služeb
	Sociální začleňování příslušníků sociálně vyloučených romských komunit zajištěním dostupnosti, kvality a kontroly služeb, včetně odstraňování bariér v jejich přístupu ke vzdělávání a k zaměstnání a v přístupu k investiční podpoře	3.2 Podpora sociální integrace příslušníků sociálně vyloučených romských lokalit
	Prosazování cílených opatření pro plnění principu rovných příležitostí žen a mužů na trhu práce a vytváření podmínek pro soulad rodinného a pracovního života.	3.3 Integrace sociálně vyloučených skupin na trh práce
	Posílení pracovní integrace osob, ohrožených sociálním vyloučením, odstraňováním bariér znesnadňujících jejich rovnocenný vstup na trh práce.	3.4 Rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce a sladění pracovního a rodinného života
4. Veřejná správa a veřejné služby	Zvýšit kvalitu regulace. Zlepšit kvalitu řízení a managementu ve správních úřadech a v úřadech územních samosprávných celků.	4.1 Posilování institucionální kapacity a efektivnosti veřejné správy
	Zmírnit regionální rozdíly v poskytování veřejných služeb a zajistit jejich adekvátní dostupnost.	
5. Mezinárodní spolupráce	Zvýšit efektivnost strategií a politik v oblasti lidských zdrojů a zaměstnanosti. Rozvoj partnerství, paktů a iniciativ v oblasti lidských zdrojů a zaměstnanosti.	5.1 Mezinárodní spolupráce

Zdroj: ŘO OP LZZ, 2015

4 Projekt

Projekt má jen dočasný charakter, pevně daný začátek a konec, jeho výsledkem je vytvoření nějakého unikátního produktu nebo služby a můžeme říct, že projekt je dokončen, jestliže jsou naplněny cíle a záměry investorů (Heldman, Jansen, & Boca, 2005). Projekty mohou mít různé záměry, cíle a obsah. Malé projekty mohou být méně finančně náročné a mohou trvat jen několik měsíců, naopak velké projekty mohou často zahrnovat mnoho milionů eur a trvat i několik let.

Bývá často definován, jako série aktivit, které jsou zaměřené na naplnění jasně specifikovaných cílů, do určitého času a v rámci jasně definovaného rozpočtu. Podstatou většiny projektů bývá zavedení dosud neexistujících služeb nebo produktů, po nichž je v dané chvíli poptávka. (Marek & Kantor, 2007)

Projektem se podle Příručky pro žadatele 7. a 8. výzvy Společného regionálního operačního programu rozumí „jedinečná soustava činností směřujících k předem stanovenému a jasně definovanému cíli, která má určený začátek a konec, která vyžaduje spolupráci různých profesí, váže jejich kapacity a jejich úsilí a využívá (případně spotřebovává) pro vytváření cílových výstupů informace, materiál, peníze a schopnosti a dovednosti zúčastněných lidí“. Projekt musí splnit formální náležitosti a být v souladu s danými podmínkami jednotlivých programů. Projekt musí být udržitelný minimálně po dobu, která byla stanovena. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006)

Pro projekty je charakteristické to, že jsou nástrojem ke změně, nerutinní a jedinečné, složené ze vzájemně propojených aktivit, realizovaných lidmi, kteří spolu za normálních okolností nespolečně pracují, jsou navrženy tak, že mají jasně stanovený začátek a konec a bývají často riskantní a plné nejistoty. Proto by každý projekt měl mít jasně stanoveného nositele, primární cílovou skupinu konečných příjemců, systém zodpovědnosti a pravomocí, přesně stanovený rozpočet a jasně definovaná kritéria pro kontrolu stanových cílů.

4.1 Projektový záměr

Projektový záměr rozvádí logický rámec do další úrovně detailu a naznačuje rozsah a způsob řešení tak, aby bylo možné provést zodpovědnou rozvahu. Je zpracováván

zejména při prvotních úvahách, zda se projektem zabývat nebo ne. Samotné sestavování je obvykle delegováno na někoho z přípravného týmu projektu. Projektový záměr se využívá primárně během předprojektové fáze a poté i jako vstup pro fázi plánování.

Prostup zpracování projektového záměru je následovný. Nejdříve je projekt označen příslušnými identifikačními prvky, poté jsou zrekapitulovány hlavní parametry projektu. Je definován výchozí stav v řešení oblasti/ problematiky tak, aby bylo jasné definováno, k jaké změně by mělo dojít. K posouzení projektu je nutné posoudit hrozby, pokud projekt neproběhne a přínosy, které by měl projekt přinést. Následně se naznačuje způsob realizace, tedy podle jakého základního scénáře by měl projekt proběhnout. V závěru popisu projektu jsou uvedeny položky, které vzbuzují určité nejasnosti a tyto nejasnosti by mohly nějakým způsobem projekt ovlivnit. V samotném závěru je formulováno doporučení autora, zda projekt realizovat či nikoli. (www.projektmanazer.cz)

4.2 Projektový cyklus

Pro zvýšení šancí na úspěch projektové žádosti a ujištění o jeho vhodnosti, náležité formě a obsahu, je nutné se během celého procesu plánování a řízení držet přesně a jasně strukturovaného programu. Metodickou pomůckou, která definuje základní aktivity, které se musí odehrát v rámci přípravy a řízení projektu, je tzv. projektový cyklus.

Řízení projektového cyklu má zajistit celkové zdokonalení, a to tak, že během zásadních částí přípravy a implementace projektů a projektů dohlíží na řádné posouzení proveditelnosti, monitoring a hodnocení podložené potřebnými informacemi. Nedefinuje pouze fáze, ale i různé účastníky, kteří se na procesu podílejí a způsoby rozhodování, kterých se v daných situacích využívá. Trvání jednotlivých fází se liší podle každého projektu. Fáze se vzájemně musí doplňovat, musí se řídit stejnými principy a naznačovat směr, jakým se projekt bude ubírat. (Marek & Kantor, 2007)

Projektový cyklus se dělí do šesti částí:

1. *Identifikace a formulace záměru* – obsahuje počáteční myšlenku projektu a její předběžnou podobu, čemuž by měla předcházet analýza situace s ohledem na specifika dané problematiky a regionu, ve kterém chceme projekt realizovat. Je

také zapotřebí zjistit, zda je na daný záměr možnost čerpat finanční prostředky ze strukturálních fondů. V této fázi je vhodné záměr konzultovat s nějakým kompetentním orgánem, případně osobou, která již v dané oblasti má nějaké zkušenosti. Jestliže je projektový záměr slučitelný s existujícím operačním programem, může se na něm nadále pracovat. Výsledky této fáze se následně stávají vstupy do fáze další.

2. *Příprava projektu a jeho formulace* - v této fázi je již návrh záměru podrobně zpracován, včetně veškerých analýz a dopadů na životní prostředí. Opět se zde přehodnocují cíle a plány projektu a určí se osoby odpovědné za projekt. Plánovat projekt znamená posoudit jeho rozsah, rozpočet, časový harmonogram, aktivity, které bude obsahovat, personální obsazení a propracovat všechny jeho rizika a nástrahy do nejmenších detailů. Právě v této fázi se obvykle objevuje nejvíce konfliktů, zejména ve stanovení priorit. Hlavním účelem této fáze je potvrdit význam a proveditelnost projektu, podle toho jak bylo již dříve uvedeno v záměru.
3. *Posouzení a schválení* – projekt je posuzován svými zadavateli už, první fázi, v této je ale posuzován řídicím orgánem, který žádost o podporu přijímá a dále ji hodnotí a analyzuje z hlediska formální a věcné přijatelnosti, přičemž se zde zkoumají jednotlivé technické, finanční ekonomické a sociální aspekty projektu. Je nezbytné také poskytnout odpovědi na otázky ohledně úspěchu implementace, efektivity projektu a jeho přínosu ve vztahu k regionálním, národním a evropským prioritám. Obě strany musejí navázat vzájemnou komunikaci a vyměňovat si informace ohledně specifických cílů a očekávaných výsledků projektu.
4. *Vyjednávání a financování* – financování ovlivňuje, to o jaký typ projektu se jedná a jaký je využíván nástroj strukturální politiky. V této fázi se vyjednává především rozpočet projektu a podepisuje se smlouva mezi předkladatelem a odpovědným schvalovatelem. Složitost vyjednávání a finančního řízení je úměrná velikosti a celkové náročnosti projektu. V případě pozitivního posouzení projektu je schválen k následnému financování. Jako součást rozhodnutí jsou stanoveny podmínky, které je příjemce dotace povinen při čerpání dotace dodržet. Poskytnutá dotace je ryze účelová a lze ji použít jen na účel, který je uveden v rozhodnutí.

5. *Implementace a monitoring* – obsahuje skutečnou realizaci projektu. Monitorováním projektu je možné určit, zda se skutečná realizace projektu neodchýlila od jeho původního plánu. Hlavním úkolem této fáze je definovat problémy projektu co nejdříve a posléze vybrat co nejúčinnější opravné prostředky, které následně zajistí pozitivní výsledky.
6. *Hodnocení* – hodnotí efektivnost a dopady projektu v souvislosti s jeho stanovenými cíli. Zjišťuje se, zda byly cíle projektu naplněny a výstupy z tohoto hodnocení ovlivňují další činnosti týkající se projektu. Chyby a nedostatky projektu mohou být dále formulovány a použity ke stanovení záměru pro úplně nový projekt. (Marek & Kantor, 2007)

4.3 Typy projektů

Rozlišujeme dva typy projektů, a to projekty investiční a neinvestiční. Projekty investiční, často také nazývané projekty tvrdé, jsou primárně zaměřeny na pořízení investičního majetku, který následně slouží jako nástroj k tvorbě výstupů a naplňování cílů projektu. Tyto projekty bývají obvykle označovány za projekty infrastrukturní. Smyslem těchto projektů není jen fyzická realizace konkrétní stavby (např. školy), ale také pořízení nástroje, který umožní provozování dalších veřejně prospěšných aktivit (např. zvýšení úrovně vzdělávání). Naopak projekty neinvestiční, často také označované za projekty měkké, se zaměřují především na podporu realizace činností, kde pořízení majetku je pouze záležitostí podpůrnou a je značně omezeno. Příkladem typu tohoto projektu mohou být nejčastější projekty týkající se vzdělávání či poskytování sociálních služeb.

Z podstaty uvedených definic je patrné, že zatímco u projektů neinvestičních se výstupy projevují již v průběhu projektu, u investiční projektů se výstupy projeví až po jejich ukončení. Proto se u projektů investiční povahy pozoruje ještě tzv. provozní fáze, kde je kontrolováno, nakolik žadatel plní požadované výstupy, ke kterým se ve smlouvě o poskytnutí dotace zavázal.

5 Metodika a cíl práce

5.1 Metodika práce

Jako metodika této práce byla zvolena metoda komparace, tedy porovnávání, která nám pomůže lépe zhodnotit rozdíly mezi tvrdým a měkkým projektem. Slovo komparace vychází z latinského *comparare*, tedy srovnávat. Na základě srovnávání pak lze vyvozovat závěry o vlastnostech objektů nebo procesů. Při komparaci dvou či více jevů můžeme využít ukazatele podílu (relativní rozdíl), rozdílu (absolutní rozdíl) nebo index (podíl dvou hodnot téhož ukazatele). Komparace je základní metodou hodnocení, srovnávací metody lze využít jak při získávání poznatků, tak při jejich zpracovávání. Metoda komparace se používá tam, kde lze vzít v úvahu obdobná šetření, která proběhla ve zkoumaných a příbuzných oblastech.

Jako pomocný ukazatel je využita matice, ve které jsou přehledně vypsána jednotlivá kritéria hodnocení projektů. Kritéria jsou ohodnocena škálou od 1 do 5, přičemž 1 je nejmenší a 5 největší zatížení pro společnost/region. V případě porovnávání finančních částek dotace je 1 bráno jako nejvyšší částka dotace a 5 jako nejnižší finanční podpora.

Společnosti jsou vzhledem k citlivosti dat pojmenovány názvy Společnost I. a Společnost II.

5.2 Cíl práce

Cílem práce je vyhodnocení složitosti jednotlivých projektů a zhodnocení, zda je pro firmu vůbec výhodné, o dotaci žádat. Častokrát je administrativní zatížení spojené i s nutností konzultace externí firmy a náklady na tuto konzultaci mnohdy tvoří procentuálně velkou část z následně získané finanční podpory.

Praktická část

6 Práce s konkrétními projekty

Praktická část bakalářské práce je zaměřena na porovnání projektů, které byly skutečně realizovány v programovém období 2007 – 2013. Byly zvoleny dva projekty, neinvestiční „měkký“ a investiční „tvrdý“, aby byly jasně viditelné jednotlivé odlišnosti těchto konkrétních projektů. Vzhledem k citlivosti dat a údajů, kterou s sebou projekty přináší, jsou společnosti pojmenovány fiktivními názvy, jako Společnost I. a II.

6.1 Popis projektu Společnosti I.

První projekt, který budeme v této práci popisovat, je neinvestiční tzv. „měkký“ projekt jehož žádost se zpracovávala přes Benefit 7. Jeho realizace proběhne ve městě Klatovy, v Plzeňském kraji. Tento region spadá podle NUTS pod ROP Jihozápad. Projekt byl vytvořen na základně Operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost, jehož nadřízeným orgánem je Ministerstvo práce a sociálních věcí, v rámci globálního grantu Adaptabilita a konkurenceschopnost, prioritní osa Adaptabilita. Oblast podpory, pod kterou projekt patří, nese název Zvýšení adaptability zaměstnanců a konkurenceschopnosti podniků. Projekt spadl pod výzvu číslo 94 – Podnikové vzdělávání.

Stručná charakteristika žadatele

Společnost I. je německý výrobce brýlových čoček a obrub se sídlem v Mnichově. Společnost byla založena v roce 1877, má přes 4000 zaměstnanců po celém světě a je zastoupena ve více jak 80 zemích světa. Výroba brýlových čoček probíhá ve 13 výrobních závodech v 11 zemích. Společnost se zabývá vývojem a výrobou brýlových čoček a obrub, což jí zajišťuje jedinečné postavení v optice tím, že nabízí nositelům brýlí kompletní brýle od jednoho výrobce.

Společnost byla v České republice založena v roce 1994. Výrobní program firmy je orientován na výrobu brýlových skel a obrub. Výrobní portfolio je velmi široké, mezi základní produkty patří brýlové čočky, progresivní čočky, samozabarvovací čočky atd.

Z hlediska kategorizace podniků patří Společnost I. do velkých podniků, zaměstnává 758 zaměstnanců, aktiva přesahují 1,4 miliardy Kč, roční objem prodeje je větší než 770 mil. Kč. Právní forma spolčenosti je Společnost s ručením omezeným.

Popis projektu

Název projektu: Rozvoj odborného vzdělávání ve Společnosti I.

Globálním cílem projektu je rozvoj stávajícího systému řízení lidských zdrojů ve společnosti a jeho posílení o systém celoživotního odborného vzdělávání, který by měl zaměstnance provázet po celou jeho kariéru v dané společnosti. Dílčím cílem projektu je systematické zvyšování obecných a profesních znalostí a dovedností zaměstnanců, účastí na odborných kurzech.

Projekt je v souladu se strategií podniku neustále zlepšovat procesy ve společnosti a zvyšovat jejich efektivitu. Vychází z předpokladu, že kvalitní péče o lidské zdroje, zdravá firemní kultura, odborně vzdělání, motivovaní zaměstnanci a optimální alokace lidských zdrojů vede ke zvýšení konkurenceschopnosti a větší ziskovosti podniku. Společnost vnímá systém celoživotního odborného vzdělávání zaměstnanců a zvyšování odborných schopností a znalostí zaměstnanců jako jeden z hlavních předpokladů pro upevnění pozice na trhu a zároveň i jako jeden z velkých předpokladů pro růst společnosti.

V oblasti řízení lidských zdrojů dopomáhá projekt společnosti držet krok s aktuálními trendy a eliminuje nedostatky, které v této oblasti podnik má. Součástí projektu je prohloubení znalostí při tvorbě podnikových vzdělávacích programů pro zaměstnance, výchova interních lektorů, čímž je zajištěno naplnění projektových cílů i v budoucnu v období udržitelnosti projektu. Projekt také pamatuje na potřeby skupin zaměstnanců, kteří jsou ohroženi na trhu práce vyloučením. U zaměstnanců ve věku 50+ se jedná o absenci schopností zacházet s informačními technologiemi, které jsou v současné době vnímány jako samozřejmost. Předpokládaným přínosem projektu je růst odborných schopností a dovedností zaměstnanců v přímé návaznosti na jejich pracovní pozice.

Rizika ohrožující realizaci projektu

Jako nejzávažnější rizikové faktory byly po celkové analýze vyhodnoceny následující. Projekt je organizačně a časově velmi náročný a klade vysoké požadavky na organizační schopnosti projektového týmu zajistit plnění klíčových aktivit v plánovaném časovém rozsahu. Riziku jde předejít sestavením kvalitního projektového týmu, který splní vysoké odborné požadavky a má zkušenosti s realizací obdobných projektů a dále také pečlivým sledováním průběhu projektu a následným operativním řešením případných vzniklých nedostatků.

Nekvalitní vzdělávací moduly musí být zpracovány v takové kvalitě, aby bezchybně zajistily výuku dle jednotlivých klíčových aktivit. Eliminace tohoto rizika je založena na pečlivě zpracované zadávací dokumentaci a důsledným výběrem skutečně té nejvýhodnější nabídky.

Dalším důležitým rizikovým faktorem může být rozpočtová nekázeň a nekvalitní vedení projektu. Rozpočtová nekázeň může mít za důsledek sankční postihy ze strany poskytovatele dotace. Toto riziko jde eliminovat důslednou kontrolou čerpání finančního rozpočtu projektu a stanovením odpovědných osob a termínů předběžné kontroly pro rozpočet.

Jako posledním rizikovým faktem se při analýze ukázaly bariéry při zavádění celoživotního vzdělávání. Pro úspěšné zavedení systému vzdělávání je rozhodující postoj vrcholového managementu, který je přesvědčen o smyslu a nezbytnosti tohoto modulu a dokáže pro to nadchnout a získat všechny ostatní, důležité je aby sám šel příkladem. V opačném případě může dojít k nedostatečné nebo neefektivní implementaci vzdělávacího systému. K zamezení tohoto rizika je nutné, aby vrcholový management učinil nezbytné kroky a současně zajišťoval neustálou analýzu všech podnětů s vazbou na úspěšnou realizaci projektu. Znamená to však jasně formulovanou rozvojovou strategii, definici bariér zavádění této strategie a vytvářet klima, které bude podněcovat aktivitu zaměstnanců.

Inovativnost projektu

Inovativnost projektu spočívá zejména v novém způsobu zajištění vzdělávání ve společnosti a ve zcela novém přístupu k cílové skupině. Dosavadní způsob vzdělávání byl založen na pravidelných povinných, odborných školeních zaměstnanců směřujících

výhradně k udržení, případně zlepšení profesních znalostí. Projekt otvírá zcela nový způsob a systém vzdělávání založený na nových principech.

Spadá pod ně ucelený systém celoživotního vzdělávání, dokumentovaný, metodicky zpracovaný a jasně definovaný v interním dokumentu firmy. Vzdělávací blok předpokládaného projektu zahrnuje výuku oblasti odborného obecného a částečně specifického vzdělávání, kde na sebe jednotlivé aktivity navazují a nesou prvky udržitelnosti projektu.

Obsah školicích modulů byl vytvořen s ohledem na potřeby cílové skupiny. Zvyšuje se tak přirozený zájem účastníků o předemná školení a s tím také celková větší pravděpodobnost úspěchu projektu. Podobně jako obsahu je velká pozornost také věnována i formám výuky, klasická výuka bude také doplněna o interaktivní prvky.

Inovativní je také způsob neustálého vyhodnocování účinnosti a efektivnosti a stanovení dopadu probírané tematiky. Vstupní posouzení úrovně znalostí účastníků proběhne před zahájením výuky v každém vzdělávacím kurzu, což povede k sestavení optimálních studijních podskupin na podobné úrovni podle znalostí jednotlivých účastníků. Rovněž bude pečlivě sestaven feedback formulář, který bude sloužit pro ověření dopadu probírané tematiky, a současně budou takto získané informace vyhodnoceny a použity pro neustálé zlepšování kvality výuky.

Udržitelnost aktivit projektu po skončení podpory

Udržitelnost projektu po skončení podpory z OP LZZ je dána především komplexností předpokládaného projektu a provázanost systému celoživotního vzdělávání na rozvoj lidských zdrojů v rámci společnosti. Udržitelnost stojí na čtyřech základních pilířích, které zaručují pokračování projektu i do budoucnosti.

Zejména se jedná o návaznost systému celoživotního vzdělávání na všechny etapy pracovního poměru zaměstnanců od jejich nástupu až po ukončení spolupráce s firmou. Provázanost s ostatními segmenty rozvoje lidských zdrojů, jako jsou systém oceňování a benefitů.

V rámci projektu bude proškolen pracovník odpovědný za lidské zdroje, který bude systém spravovat a nadále vyhodnocovat odborné vzdělávání v rámci společnosti. Toto opatření výrazně přispívá k udržitelnosti projektu.

Projekt počítá s proškolením interních lektorů v efektivních metodách vzdělávání dospělých, kteří se stanou základnou pro další odborné vzdělávání. Významným prvkem udržitelnosti projektu po ukončení podpory je také ekonomická situace žadatele, která umožní poskytovat významné příspěvky na vzdělávání nezávisle a podpoře z fondů EU.

Financování projektu

Celkové neinvestiční způsobilé výdaje na projekt jsou 2 147 914, 35 Kč. Z toho největší část výdajů tvoří výdaje na Nákup služeb, které celkově vycházejí na 594 000 Kč. Nákupem služeb se v tomto případě myslí náklady na kurzy/konference. Jako druhý největší výdaj je dle rozpočtu projektu Přímá podpora, která činí 555 446 Kč. Spadají pod ní veškeré příspěvky na mzdy zaměstnanců. Další nezanedbatelnou položkou v rozpočtu jsou osobní náklady, jejichž celková částka je 491 520 Kč. Pod osobní náklady se řadí především náklady na projektový tým.

Společnost si vzhledem k administrativní náročnosti žádosti a projektu najala na realizace těchto záměrů externí společnost. Náklady na tuto společnost se celkově vyšplhaly na 413 000 Kč.

V rámci veřejného financování byl na projekt ze strukturálních fondů stanoven příspěvek 1 825 727, 19 Kč a ze státního rozpočtu bylo poskytnuto 322 187, 16 Kč. Náklady projektu byly tedy kompletně pokryty z veřejných financí. Jediným nákladem firmy byla poradenská externí společnost.

6.2 Popis projektu společnosti II.

Jako druhým posuzovaným projektem v této bakalářské práci bude projekt investiční, tedy tzv. „tvrdý“ projekt. Jeho žádost byla podávána přes webovou aplikaci eAccount, která je umístěna na webových stránkách společnosti CzechInvest. Projekt je realizován opět na území Plzeňského kraje, v tomto případě ve městě Cheb. Jak už bylo zmíněno u předchozího projektu, Plzeňský kraj spadá podle kategorizace NUTS 2 do ROP Jihozápad.

Projekt vychází z Operačního programu podnikání a inovace, jehož nadřazeným orgánem je Ministerstvo pro místní rozvoj. V rámci tohoto operačního programu, byl projekt realizován v Prioritní ose 4, která nese název Inovace, oblast podpory 4.1, tedy

Zvyšování inovační výkonnosti podniků. Spadal pod výzvu číslo IV. – Inovace produktu a procesu.

Stručná charakteristika žadatele

Společnost II. byla založena v roce 1991 v Chebu. Současně byla v Schwarzenbrucku v Německu (poblíž Norimberka) založena její sesterská společnost. Spolehlivé služby nabízí v oblastech vývoje a výroby elektroniky, především v oborech telekomunikace, automatizace, zabezpečovací techniky a počítačového software. Výrobky společnosti jsou výsledkem jejího vlastního vývoje, či vývoje na zakázku.

V Německu společnost zpočátku zajišťovala vývoj, nákup materiálu a prodej hotových výrobků. V České republice společnost produkty vyráběla a dodávala je z převážné části na německý trh a částečně také na český trh. Po vstupu České republiky do EU se těžiště vývoje a administrativy postupně přesouvala do Čech.

Společnost se v současné době zabývá především těmito činnostmi. Vývoj a výroba vlastních produktů, které prodává přes své obchodní zástupce. Vývoj a výroba zákaznickem specifikovaných a společností na míru vytvořených výrobků. Jejím dalším polem působnosti je také vývoj PC software a kvalitní zakázková výroba elektroniky.

Firma zaměstnává 27 kvalifikovaných pracovníků pro vývoj, administrativu, nákup, prodej a výrobu. Její čistý roční obrat je přibližně 22 mil. Kč. Z hlediska kategorizace podle MSP se společnost řadí mezi podniky malé. Její právní forma je Společnost s ručením omezeným.

Popis projektu

Název projektu: Zavedení inovovaných výrobků BonBlock a SECUREconnect do sériové výroby

Předmětem projektu je vybudování výrobního zázemí společnosti pro zavedení dvou vyvinutých výrobků do výroby. Jedná se o dva inovované, které jsou výsledkem vlastního výzkumu a vývoje společnosti, který byl prováděn ve spolupráci se zákazníky.

Produkt BonBlock je inteligentní zařízení pro malé čistírny odpadních vod s integrovanými ventily. Při zavádění čistírny odpadních vod je ve většině případů nutné vedle nádrže a dmychadla použít elektronickou řídicí jednotku a separátně montovaný ventilový modul. Ty se instalují a montují odděleně a vyžadují mezi sebou relativně

nákladné a pracné propojení pomocí kabelů a konektorů. BonBlock slučuje řízení a ventily do jednoho celku, což zjednodušuje celkovou instalaci a následně i montáž.

Produkt SECUREconnect je zařízení přenosu elektrické energie a informací mezi křídlem a rámem domovních dveří. Jeho výhodou je možnost přímého připojení k napětí 230 V, které je standardně k dispozici. Není tedy potřeba využívat zbytečné množství kabelů, takže to celkově nenarušuje ani estetický vzhled dveří.

V rámci projektu bude společnost investovat do technologického zázemí. Nové stroje se budou vyznačovat vyšší efektivitou na jednotku produkce, vyšší úsporou použitých materiálů, snížení nároků na lidskou práci a zvýšení pracovního komfortu zaměstnanců. Výroba bude probíhat na nově navržené výrobní lince.

Realizace projektu velice přispěje ke zlepšení konkurenceschopnosti podniku,lepší jeho finanční výsledky i postavení na trhu. Taktéž bude mít pozitivní dopad i na zaměstnanost v okrese Cheb, který je znám svojí vyšší nezaměstnaností. Projekt má díky využití odpadního tepla vliv na životní prostředí.

Rizika ohrožující realizaci projektu

Společnost II. po analýze identifikovala hlavní rizika projektu, která by mohla negativně ovlivnit jeho realizaci a následnou udržitelnost projektu. Jako jedno z hlavních rizik bylo identifikováno možný pokles tržeb. Společnost se však zaměřuje na výrobu produktů, u kterých je evidován stálý zájem zákazníků, v současné době navíc pro předměty z projektu neexistuje u jiné společnosti srovnatelné řešení, které by mohlo být konkurencí pro dané výrobky. Další možné riziko nese kurz měny, společnost totiž dodává především do Německa, takže zákazníci jsou převážně německé firmy. Jako další nezanedbatelné riziko bylo definováno zvýšení výrobních nákladů, zvýšení pořizovací ceny technologií, případné zpoždění realizace projektu a v neposlední řadě nedostatečné zdroje na financování projektu.

Jako klíčová neekonomická rizika byla dle analýzy Společnosti II. identifikována tato rizika. Dodavatele, kde ale v rámci projektu proběhne výběrové řízení na dodavatele jednotlivých technologií, ve výběrovém řízení musí být kladen důraz především na předchozí reference dodavatelů, jejich zkušenosti a schopnosti. Dalším možným neekonomickým rizikem mohou být pracovníci.

Vliv projektu na životní prostředí

Díky pořízení moderních technologií s vyššími užitnými vlastnostmi a technickému zhodnocení objektu dojde ke snížení spotřeby elektrické energie a paliv. Realizací projektu také dojde k využívání odpadního tepla od pájecího stroje. Zvýšením objemu výroby klesne spotřeba elektrické energie. Realizace projektu tedy bude mít pozitivní vliv na životní prostředí.

Financování projektu

Celkové investiční výdaje jsou 12 085 000 Kč a celkové provozní náklady na projekt 3 912 000 Kč. Celkem tedy po součtu investičních a provozních nákladů jsou celkové způsobilé výdaje 15 997 000 Kč. Největší část výdajů z rozpočtu tvoří výdaje na pořízení strojů a zařízení, kde je částka spočtena na 9 800 000 Kč. Jako druhý největší výdaj dle rozpočtu tvoří výdaje na služby poradců, expertů, studie, certifikace a homologace výrobku, což je 2 725 000 Kč. V neposlední řadě si projekt vyžádá také stavební úpravy, které v rámci rozpočtu vycházejí na 1 750 000 Kč.

Vzhledem k náročnosti projektu, nutnosti výběrových řízení a administrativnímu zatížení si Společnost II., stejně jako společnost předchozí na tento projekt najala externí konzultační společnost, která za svoje služby požadovala 400 000 Kč.

Výše podpory ze strukturálních fondů, o kterou společnost mohla zažádat, je 9 310 000 Kč, tato částka je vyplácena z Evropského fondu pro regionální rozvoje. Dotace tedy nebude zastřešovat celou investici, ale pouze cca 60% z celkové částky. Zbytek bude financován samotnou společností.

7 Vyhodnocení

K vyhodnocení rozdílů investičních a neinvestičních projektů je v této bakalářské práci použita metoda porovnávání. Jako pomocný ukazatel je využita matice, ve které jsou přehledně vypsána jednotlivá kritéria hodnocení projektů. Kritéria jsou ohodnocena škálou od 1 do 5, přičemž 1 je nejmenší a 5 největší zatížení pro společnost/region. V případě porovnávání finančních částek dotace je 1 bráno jako nejvyšší částka dotace a 5 jako nejnižší finanční podpora.

Konzultace jednotlivých kritérií projektů byla vedena s odborníkem ze společnosti, která se zabývá externí podporou firem v rámci dotačního poradenství. Porovnání vychází v první řadě především z výše popsaných projektů v kapitole 6 Práce s konkrétními projekty. Další informace jsou získány přímo z výzev programů OPPI a OP LZZ nebo oficiálních webových stránek zmíněných dotačních programů.

Tabulka 6 - Matice - hodnocení jednotlivých kritérií (zdroj, vlastní)

Název kritéria	Hodnocení neinvestiční projekt	Hodnocení investiční projekt
Složitost žádosti	4	2
Administrativní zatížení firmy	5	3
Počet zamítnutých žádostí v daném programu	4	2
Počet realizovaných projektů v daném programu	4	3
Finanční náročnost při zpracování externí firmou	3	3
Celková finanční částka dotace	3	1
Prospěšnost projektu pro region	4	2
Ekologické zatížení projektů	1	1
Časové hledisko dotace	3	2
Kontroly ze strany poskytovatele dotace	1	3

Zdroj: vlastní

7.1 Vyhodnocení konkrétních kritérií

7.1.1 Složitost žádosti

Investiční projekt

Žádost u investičního projektu je podávána formou elektronických formulářů, které jsou k dispozici v internetové aplikaci eAccount. V případě, že žadatel podává žádost poprvé, jako první krok je nutné žadatele v aplikaci založit. Registrační žádost se podává pouze elektronicky, nikoli tedy v papírové podobě.

Jako jednu z prvních věcí je nutné založit projekt v aplikaci eAccount, následně je potřeba vyplnění formuláře Finanční výkaz. Pro potřeby žádosti musí společnost dodat Rozvahu a Výkaz zisku a ztrát za polední 2 uzavřená období. Pro výzvu číslo IV., z které popisovaný projekt vycházel, bylo nutné jako přílohy dodat finanční realizovatelnost projektu, studii proveditelnosti (podnikatelský záměr) a přílohu k účetní závěrce. Ve webové aplikaci se následně vyplní záložka Registrační žádost. Posledním bodem je ověření a odeslání všech potřebných dokumentů a formulářů prostřednictvím aplikace eAccount.

Neinvestiční projekt

Žádost neinvestičního projektu se podává stejně jako u investičního projektu přes webovou aplikaci, v tomto případě se ale nejedná o aplikaci eAccount, ale o aplikaci Benefit 7. Pokud žadatel žádá o dotaci poprvé je opět nutné ho do aplikace založit. Registrační žádost se podává elektronicky a je nutné doložit podepsaný originál i v listinné podobě.

Jako první je v aplikaci Benefit 7 nutné založit Novou žádost, žádost skýtá cca 22 záložek, což je v porovnání s aplikací eAccount mnohem větší množství. Příkladem je záložka Projekt, Popis projektu, Realizační tým, Cílové skupiny a spousta dalších. Stejně jako u investičních projektů je i u neinvestičních nutné k žádosti připojit přílohy. V rámci výzvy č. 94 programu OP LZZ bylo nutné dodat, Potvrzení o zařazení projektu do IPRM, Vstupní vyhodnocení rovnosti mužů a žen v organizaci, Prohlášení o velikosti podniku, Tabulku pro výpočet veřejné podpory a Doklad o právní subjektivitě.

V rámci celkového zhodnocení je jasné patrné, že žádost u neinvestičních projektů je administrativně mnohem náročnější než žádost u investičních projektů. Ať už co se týče

příloh, které jsou k žádosti nutné dodat tak i celkové složitosti webové aplikace, pomocí které se žádost podává.

7.1.2 Administrativní zatížení firmy

Investiční projekt

Jak už bylo jasně naznačeno při hodnocení složitosti projektové žádost, je administrativní zatížení firmy při realizaci investičního projektu nižší než u neinvestičního. V rámci investičního projektu se, ale i vzhledem k větší finanční náročnosti projektu, musí brát větší ohled na výběrová řízení. Je nutné dohlédnout na výběr kvalitního dodavatele, který bude následně striktně dodržovat podmínky projektu, což s sebou jistě administrativní zatížení samozřejmě přináší. Platí zde, že čím méně výběrových řízení tím menší administrativní zatížení pro firmu projekt přináší.

Neinvestiční projekt

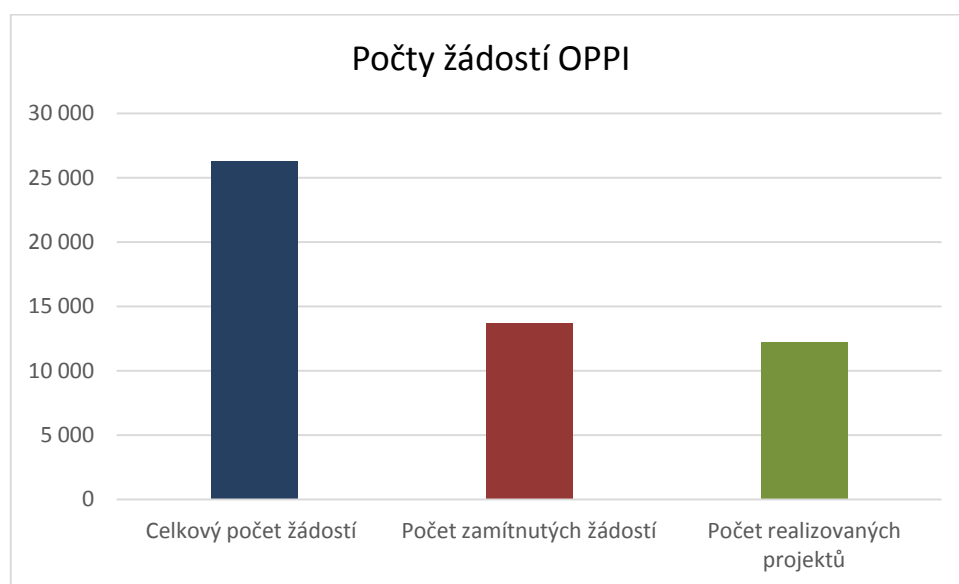
Vzhledem k tomu, že porovnáváme projekt z programu OP LZZ, jedná se ve většině případů o projekty vzdělávání. To s sebou přináší nutnost vybrat kvalitního dodavatele školicích služeb. Ze zkušenosti výše popisovaného konzultanta se u neinvestiční projektů často měnili školitelé, nastával i problém s dodržáním harmonogramu projektu. U neinvestičních projektů je také nutné stanovit realizační tým, který řeší výkazy práce, vede pravidelné porady o průběhu školení. Společnost musí připravit metodiku vzdělávání, školení se musí pravidelně organizovat. Před uskutečněním projektu je nezbytné vyplnit rozpisy mzdových nákladů. Všechny tyto aktivity, které s sebou neinvestiční projekt přináší, ukazují, že i administrativní zatížení je v tomto případě o poznání vyšší než u projektů investičních.

7.1.3 Počet zamítnutých a realizovaných žádostí v daném programu

Investiční projekt – program OPPI

Graf na následující stránce nám ukazuje, celkové počty žádostí, počet realizovaných a v neposlední řadě i počet zamítnutých žádostí v programovém období 2007 – 2013 u Operačního programu podnikání a inovace. Celkový počet podaných žádostí byl 26 280. Z toho realizovaných projektů bylo 12 417 a počet zamítnutých žádostí bylo 13 716. Vidíme, že počet zamítnutých žádostí je vyšší než počet realizovaných projektů. Je tedy patrné, že více než polovina projektů byla zamítnuta.

Graf 1- Počty žádostí OPPI

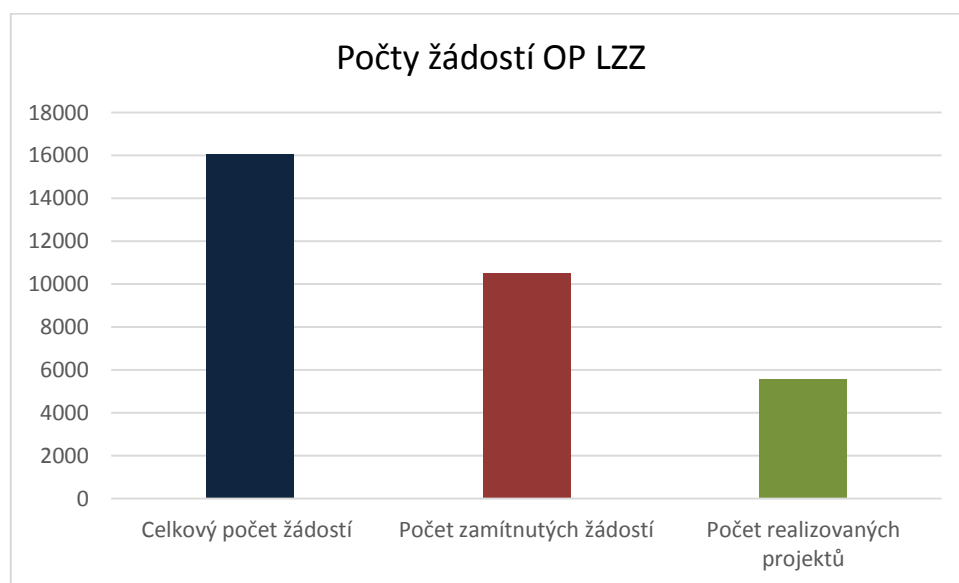

Zdroj: <http://eaccount.czechinvest.org>

Neinvestiční projekt – program OP LZZ

Program Operační program lidské zdroje a zaměstnanost celkově evidoval 16 033 podaných žádostí v programovém období 2007 – 2013. Počet zamítnutých žádostí byl vyčíslen na 10 479 žádostí. Realizovaných projektů v rámci všech prioritních os bylo celkově 5 553. Z čísel je patrné, že počet podaných žádostí byl u neinvestičních projektů nižší. Co se týče úspěšnosti v rámci realizace, přibližně dvě třetiny z celkového počtu podaných žádostí byly zamítnuty.

Graf 2- Počty žádostí OP LZZ

Zdroj: <http://www.esfcr.cz/statisticka-data-cerpani>

V porovnání s investičními projekty programu OPPI je množství zamítnutých žádostí vyšší a počet realizovaných projektů výrazně procentuálně nižší. Ze získaných informací nám tedy vyplývá, že možnost úspěchu projektů u Operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost byla o poznání nižší než u programu Operační program podnikání a inovace.

7.1.4 Celkové financování projektu

Pod celkové financování projektu byla zařazena z matice kritéria Finanční náročnost při zpracování externí firmou a Celková finanční částka dotace.

Investiční projekt

Celkový objem finanční podpory pro investiční projekt zmiňovaný v této bakalářské práci byl vyčíslen na 9 310 000 Kč, celkové způsobilé výdaje projektu byly dle rozpočtu 15 997 000 Kč. Přibližně 40% z celkové částky tedy nebylo hrazeno z evropských fondů, ale společnost II. jej musela zaplatit z vlastních zdrojů. Tento fakt, ale vychází z podmínek programu OPPI, kde je maximální míra podpory pro malé podniky v Plzeňském kraji stanovena na 60% z celkových způsobilých výdajů. Vzhledem k administrativní náročnosti dotovaného projektu si společnost II. najala externí poradenskou společnost, jejíž služby vycházely v celkové sumě na 400 000 Kč. Tyto náklady přesto tvořily zanedbatelnou část z celkové dotace.

Podpora pro investiční projekty je vyplácena ex – post. Společnost tedy musí nejdříve veškeré výdaje na realizaci pokrýt z vlastních zdrojů, až následně po předložení těchto výdajů je firmě poskytnuta finanční podpora.

Neinvestiční projekt

Finanční podpora pro neinvestiční projekt popisovaný v této byla v celkové výši stanovena na 2 147 914 Kč. Část zdrojů byla pokryta z veřejných financí a část z financí EU. Celý projekt byl tedy uhrazen z fondů. V porovnání s projektem investičním je přesto částka přidělené dotace čtyřikrát nižší. Společnost I. si stejně jako Společnost II. najala na realizaci projektu externí poradenskou společnost, jejíž služby v konečném důsledku vyšly na 413 000 Kč. Tato částka tvoří přibližně jednu čtvrtinu z celkové finanční podpory, která byla firmě poskytnuta.

Podpora pro neinvestiční projekty je vyplácena ex- ante. Platbou ex - ante se rozumí takový proces, kdy příjemce finanční podpory obdrží platbu předem, zpravidla to bývá

po uzavření právního aktu o poskytnutí. V té chvíli ještě není představen jakýkoliv výstup případně aktivita projektu. Takto poskytnutou zálohovou platbu následně příjemce vyúčtuje.

7.1.5 Prospěšnost projektu pro region a ekologické zatížení regionu

Investiční projekt

V případě investičních projektů je prospěšnost pro region vázána především na následné dosažení vyšších zisků společnosti. Region, potažmo i stát bude tak následně podpořen větším odvodem daně do veřejných rozpočtů. Vzhledem k tomu, že projekt výrazně rozšíří výrobu, kde bude potřeba nových zaměstnanců, v regionu se vytváří nová pracovní místa.

Díky pořízení moderních technologií s vyššími užitnými vlastnostmi a technickému zhodnocení objektu je projekt realizovaný firmou II. z ekologického hlediska pro firmu prospěšný. Dojde totiž ke snížení spotřeby elektrické energie a paliv.

Neinvestiční projekt

Neinvestiční projekty jsou zaměřeny především na adaptabilitu firmy na trhu. Ve větší míře jsou prospěšnější pro firmu než pro celkový region. Možným přínosem v regionu je stejně jako u investiční projektů vytvoření nových pracovních míst. V rámci fluktuace zaměstnanců také vyšší kvalifikovanost pracovní síly v regionu.

Ekologické zatížení u neinvestičního projektu, který byl popsán v této bakalářské práci, je nulový. V projektech tohoto typu je kladen důraz spíše na rovné postavení mužů a žen, ekologie se u projektů tohoto typu neřeší.

7.1.6 Dlouhodobé dopady

Pod Dlouhodobé dopady byly z matice zařazena kritéria Dlouhodobé dopady dotace pro příjemce dotace a Kontroly ze strany poskytovatele dotace

Investiční projekt

Délka realizace projektů je u investiční projektů stanovena na 3 roky. Společnost tedy musí v časovém horizontu tří let projekt dokončit. Pokud se v tomto časovém horizontu nepodaří celkový projekt realizovat, výdaje, které se objeví po tomto termínu, již není možné zahrnout do způsobilých výdajů. Nejsou tedy hrazeny z veřejných zdrojů, firma si je musí uhradit sama.

U investiční projektů je dle zkušeností konzultanta dotačních projektů kontrola ze strany poskytovatele dotace velmi častá. Finanční úřad kontroluje, zda byl přesně dodržen postup výběrových řízení, zda má společnost veškeré originální doklady k projektu, kontrolují se originály smluv. Dále se řeší, zda společnost vede správným způsobem účetnictví k dotacím a zda jsou splněny veškeré závazné ukazatele, nutné je jejich následné doložení. Ministerstvo průmyslu a obchodu při svých kontrolách řeší především faktury a následně zjišťují, zda technologie, či stavby popsané v zadávací dokumentaci, doopravdy firma pořídila a využívá je dle stanovených pravidel.

Neinvestiční projekty

Maximální doba realizace neinvestiční projektu popsaneho v této bakalářské práce je 24 měsíců. V tomto časovém horizontu musí proběhnout veškeré aktivity popsané v projektové žádosti.

Ze zkušeností konzultanta dotačních projektů vyplývá, že kontroly ze strany poskytovatele u neinvestičních projektů jsou minimální. Možná je kontrola od Ministerstva práce a sociálních věcí. V tomto případě je nutné doložit pouze podepsané prezenční listiny z jednotlivých kurzů. Náležitosti prezenčních listin musí mít společnost popsané v metodice vzdělávání.

Závěr

Tato práce nastínila a poukázala na možnosti čerpání dotací z Evropské unie. Z porovnání dvou projektů, realizovaných v programech Operační program podnikání a inovace a Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost v programovém období 2007 – 2013, byly vyhodnoceny závěry vztahující se k daným typům projektů. V těchto případech se tedy jednalo o investiční a neinvestiční projekt.

Vzhledem k možnosti nahlédnout do zadávací dokumentace výše zmíněných projektů, bylo možné posoudit, který z projektů je pro podnikatele České republiky výhodnější realizovat. Pro zjednodušení porovnávání jednotlivých kritérií, byla využita matice, ve které bylo každé jednotlivé kritérium ohodnoceno na škále od 1 do 5.

Mapováním jednotlivých kritérií byly postupně porovnávány vždy investiční s neinvestičním projektem. Jako první bylo zvoleno kritérium složitosti žádosti o dotaci. V rámci zhodnocení prvního kritéria bylo jasné patrné, že žádost u neinvestičních projektů je administrativně mnohem náročnější než žádost u projektů investičních. Ať už co se týče příloh, které jsou k žádosti nutné dodat tak i celkové složitosti webových aplikace, pomocí které se žádost podává. Za druhé kritérium bylo zvoleno administrativní zatížení firmy. U tohoto kritéria bylo porovnáváním zjištěno, že u investičního projektu méně výběrových řízení znamená menší administrativní zatížení. Co se týče projektů neinvestičních, jejich administrativní zatížení je ve většině případů vzhledem k zaměření projektů vždy větší. Jedním z hlavních kritérií, které každý podnikatel řeší je celkové financování projektu. Porovnání tohoto kritéria odhalilo, že investiční projekty přinášejí větší finanční podporu než projekty neinvestiční, jedinou nevýhodou u financování investičních projektů, je způsob poskytnutí dotace, které je v těchto případech ex-ante.

Z celkového porovnání všech kritérií vyplývá, že pokud chce podnikatel realizovat projekt „měkký“ neinvestiční bude ho to stát velké administrativní zatížení, dlouhodobé pozitivní dopadu budou jen v rámci lidského faktoru a pro region budou přínosy také minimální. Když k tomu zohledníme ještě celkovou výši finanční podpory je jasné, že neinvestiční projekt je jasné méně výhodný než projekt investiční.

I. Summary and key words

The aim of this bachelor thesis is to compare two, a "soft" (non-investment) and a "hard" (investment), projects which represent specific applicants' business objectives for funding grants from the EU. The thesis analyzes deriving from the structural funding of the EU in the programming period 2007 – 2013, it describes main pitfalls in deriving from these resources and evaluates them. The thesis also describes positive and negative aspects that come with this financial support.

This bachelor thesis is divided into two parts – a practical part and a theoretical part. The theoretical part describes the 2007 – 2013 funding programmes. The practical part is focused on the analysis of the operational programmes. It also evaluates positive and negative aspects that come with obtained funds, and the constraints associated with the project implementation.

Key words: projects, structural funding, financial support, funding programmes, operational programs, funds

II. Seznam použitých zdrojů

Tištěné zdroje

Marek, D., & Kantor, T. (2007). Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie (1. vyd.). Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister.

Heldman, K., Jansen, P., & Boca, C. (2005). PMP Project Management Professional Exam Study Guide. Hoboken: Wiley.

Vanhove, N., & Klaassen, L. H. (c1987). Regional policy: a European approach (2nd ed.). Brookfield, Vt., USA: Gower Pub. Co.

Kern, J. (1997). Teoretická a metodologická báze regionální politiky. Ostrava: VŠB-Technická univerzita.

Stejskal, J., & Kovárník, J. (2009). Regionální politika a její nástroje (Vyd. 1.). Praha: Portál.

Dočkal, V., & Kovárník, J. (2006). Česká politika v Evropské unii: evropský integrační proces a zájmy České republiky (1. vyd.). Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav.

Průvodce fondy Evropské unie. (2005). Průvodce fondy Evropské unie. Odbor vnějších vztahů, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

EU, E. komise. (2006). Nová definice malých a středních podniků: Uživatelská příručka a vzor prohlášení. Lucemburk: EUR-OP.

Barrow, C. (1996). Základy drobného podnikání (Vyd. 1.). Praha: Grada.

Elektronické zdroje

Vystoupil, J., & Wokoun, R. Regionální politika v EU a ČR [Online]. In (p. 128).

Retrieved from http://kreg.vse.cz/wp-content/uploads/2011/04/REG902_Regpol-v-eu-a-cr.pdf

Definice malého a středního podnikatele. Definice malého a středního podnikatele [Online]. In *CzechInvest*. Retrieved from <http://www.czechinvest.org/definice-msp>

The EU in brief. The EU in brief [Online]. In *European Union*. Retrieved from http://europa.eu/about-eu/basic-information/about/index_en.htm

Strategie regionálního rozvoje České republiky. (2008). Strategie regionálního rozvoje České republiky [Online]. In *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR*. Retrieved from <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-Ceske-republiky-na>

Programové období 2007 - 2013. Programové období 2007 - 2013 [Online]. In *Evropské strukturální a investiční fondy*. Retrieved from <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013>

Co je to OPPI. Co je to OPPI [Online]. In *CzechInvest*. Retrieved from <http://www.czechinvest.org/co-je-to-oppi>

III. Seznam tabulek a grafů

Tabulka 1 - Počty obyvatel pro tři základní NUTS úrovně	16
Tabulka 2 - Regiony klasifikace NUTS v České republice	17
Tabulka 3- Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle regionální politiky 2007 – 2013	19
Tabulka 4 - Přehled prioritních os a navazujících programů	21
Tabulka 5 - Přehled prioritních os	22
Tabulka 6 - Matice - hodnocení jednotlivých kritérií (zdroj, vlastní)	37
Graf 1- Počty žádostí OPPI.....	40
Graf 2- Počty žádostí OP LZZ	40